Νηστεία: Απελευθέρωση και λύτρωση (Αρχ. Κύριλλος Κωστόπουλος, Ιεροκήρυκας Ι. Μ. Πατρών)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 17 Μαρτίου, 2018

Η κατανυκτική περίοδος του Τριωδίου είναι - κατά τους Αγίους Πατέρες της Εκκλησίας μας - μια πνευματική πορεία προς την Ανάσταση. Η όλη ορθόδοξη εκκλησιαστική πορεία και ζωή του ορθοδόξου πιστού χριστιανού αποβλέπει στην συνάντησή του με τον Αναστάντα Κύριο.

Αυτή η πορεία ασκητικά και λειτουργικά κατά την περίοδο του Τριωδίου και κυρίως της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Κέντρο αυτής της ασκητικής πορείας είναι η **διττή νηστεία**. Η νηστεία από τις τροφές και η νηστεία από τα πάθη.

Η νηστεία δεν είναι εφεύρημα ανθρώπινο, αλλά **θεία προσταγή**. **Στον κήπο της Εδέμ ξεκινά η ιστορία της νηστείας**.

Εκεί ο πρώτος άνθρωπος, θέλοντας να υπακούσει στις προσωπικές του επιθυμίες και τον εγωκεντρισμό του και **επιθυμώντας να γίνει θεός χωρίς τον Θεό**, παρήκουσε στο θέλημα του Δημιουργού του Θεού. Αποτέλεσμα της όλης αυτής ανταρσίας ήταν όχι μόνον να μην γίνει Θεός, αλλά και να εισέλθει στον χώρο της φθοράς και του θανάτου.

Για τον λόγο αυτό **ο ίδιος ο Θεάνθρωπος Κύριος υπέδειξε τον δρόμο της νηστείας ως τρόπο επιστροφής στην αφθαρσία και την ανάσταση**.

Ο **Μ. Βασίλειος** εκφράζεται με σαφήνεια σχετικά με αυτό λέγοντας: «*Επειδή δεν νηστεύσαμε και χάσαμε τον Παράδεισο ας νηστεύσομε τώρα ώστε να επανέλθουμε σε αυτόν*» (ΕΠΕ 6, 28). Ο **Προφητάναξ Δαυίδ** αναφωνεί: «*Ενεδυόμην σάκκον και εταπείνουν εν νηστείᾳ την ψυχήν μου*» (Ψαλμ. 34, 34).

Ο ίδιος ο Θεάνθρωπος Κύριος, για να προσδώση την σοβαρότητα εκείνη που ταιριάζει στην νηστεία, **ενήστευσε**. «*Και νηστεύσας ημέρας τεσσαράκοντα και νύκτας τεσσαράκοντα ύστερον επείνασε*», μας λέγει ο Ευαγγελιστής Ματθαίος (4, 8).

Μας προφυλάσσει δε ο Θεάνθρωπος Κύριος από το να νηστεύουμε "εις μάτην" με το να μας υποδείξει: «*Οταν νηστεύετε μη γίνεσθε ώσπερ οι υποκριταί σκυθρωποί*»

(Ματθ. 6, 16).

Οι Αγιοι Πατέρες ως αυθεντικοί ερμηνευτές της Αγίας Γραφής μίλησαν για την αξία της νηστείας εντός του χώρου της ορθοδόξου εκκλησιαστικής ασκήσεως. Ο **Οσιος Μάξιμος ο Ομολογητής** λέγει χαρακτηριστικά: «*Η νηστεία μαραίνει την επιθυμία της αμαρτίας και η προσευχή καθαρίζει τον νου, ετοιμάζοντας τον για την θεωρία των όντων*» (ΕΠΕ 14, 198).

Ο δε **Αγιος Συμεών ο νέος Θεολόγος** επεξηγεί: «*Ας νηστεύσουμε ώστε να καταστείλουμε τις κινήσεις που μας οδηγούν προς την σαρκική και χοϊκή ζωή. Ετσι θα γίνει η καρδιά μας πιο ευαίσθητη*».

Αλλά και ο **Αγιος Ισαάκ ο Σύρος** επισημαίνει: «*Η μετά διακρίσεως νηστεία είναι ο σημαντικότερος δρόμος προς κάθε αγαθό και όποιος την αμελεί διασείει κάθε αρετή*» (Λόγος ΠΕ΄).

Οι **Αγιοι Απόστολοι** στον 69ο κανόνα τους διακελεύουν: «*Ει τις επίσκοπος, ή πρεσβύτερος, ή διάκονος, ή υποδιάκονος, ή αναγνώστης, ή ψάλτης, την Αγίαν Τεσσαρακοστήν ου νηστεύει, ή Τετράδα ή Παρασκευήν καθαιρείσθω. Εκτός ει μη δι' ασθένειαν σωματικήν εμποδίζοιτο. Εάν δε λαϊκός η αφοριζέσθω*».

Μερικοί εγωιστές και παρήκοοι πιστεύουν ότι μπορούν να νηστεύουν την Τρίτη ή την Πέμπτη και να καταλύουν την Τετάρτη και την Παρασκευή. Αυτό είναι ανταρσία κατά του θελήματος του Θεού.

Αγία Γραφή και Ιερά Παράδοση ομιλούν για την νηστεία και την καθιστούν ιερό θεσμό και δεν είναι απλώς ανθρώπινο κατασκεύασμα, όπως θέλουν να ισχυρίζονται πολλοί.

Η νηστεία είναι άσκηση, είναι άθλημα για την απάρνηση της εγωκεντρικής μας τάσης να βλέπομε τα πάντα υποταγμένα στις επιθυμίες μας.

Με την στέρηση, μέσω της νηστείας, καταπολεμούμε τον εγωκεντρισμό μας και **μεταθέτουμε την πορεία της ζωής μας από το εγώ στην σχέση μου με τον Δημιουργό μου Θεό και τον συνάνθρωπο**.

Πολλοί είναι εκείνοι που υποστηρίζουν ότι η νηστεία είναι αναχρονιστική και μερικοί μάλιστα επιδιώκουν και την κατάργησή της. Αυτοί, όμως, φαίνεται να μην έχουν κατανοήσει την παθολογία της εποχής μας.

Η αφθονία και η υπερκατανάλωση έχουν γίνει αφορμή να υποδουλωθεί ο άνθρωπος

στο χρήμα, στον εαυτό του και στις επιθυμίες του.

Για τον λόγο αυτό η εποχή μας περισσότερο από κάθε άλλη εποχή έχει ανάγκη την άσκηση της νηστείας. Της νηστείας, η οποία υποδεικνύεται από την ορθόδοξη παράδοση και ασκητική.

(Δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα «Πελοπόννησος» των Πατρών στις 8/3/2018)